СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

Ч. 171. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 9-го ВЕРЕСНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 9, 1986 No. 171. VOL. XCIII.

ПОЧАЛИ ВІДЗНАЧАТИ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА

Філядельфія (М.Н.). — Тут у православному соборі св. Володимира, в неділю, 17-го серпня ц.р. Філядельфійський Деканат Української Православної Церкви в ЗСА розпочав святкування 1000-річчя Хрищення України.

Багато вірних прибуло на це свято й з інших місцевостей. Всі чекали перед храмом на Блаженнішого Владику Мстислава, Митрополита УАПЦ в ЗСА та Архиєпископа Філядельфії. О 10:30 ранку загули церковні дзвони, вітаючи Владику, який у супроводі почоту наближався до церкви.

При дверях храму Владику вітав голова Церковного комітету Й. Підгурський щирими словами та хлібом, а діти — квітами.

Урочисту Літургію в переповненому соборі очолив Митрополит Мстислав, йому сослужили священики Філядельфійського Деканату. Могутньо співав хор, підсилений хористами — гостями з інших парафій, диригував д-р С.Савчук.

По торжественній відправі освячено воду в пам'ять акту хрищення з Дніпрі біля Києва 14-го серпня (н.ст.) майже тисячу років тому.

Вітаючи вірних, Владика Мстислав з притиском відмітив, що Москва намагається присвоїти собі ювілей Тисячоліття . Відомо ж, що на півночі, в лісистих просторах, де пізніше створилося московське князівство, в ті часи поклонялися поганським богам.

Владика з любов'ю підкреслив, яку велику ролю у відродженні Української Православної Церкви взагалі, а на поселеннях зокрема, відіграли жінки. Минулого року Об'єднання Православних Сестрицтв у ЗСА подало думку поставити пам'ятник св. княгині Ольги на цвинтарі св. Андрія Первозванного. Як відомо, княтиня Ольга прийняла християнство ще за 30 років до хрищення Руси-України. Вона була відданою християнкою і завдяки їй багато бояр та освічених людей приняли Христову віру і згодом вони стали опорою князеві Володимирові в його заходах навернення на християнство. Владика з гордістю запевнив, що пам'ятник св. княгині Ольги буде воздвигнений у наступному році.

Філядельфійська телевізійна станція русло ч. 10 фільмувала вхід до церкви Владики Мстислава і врочисту Службу Божу. Увечорі того ж дня вона двічі у програмі новин показувала уривки з торжества, подавши коротке пояснення.

Це перше святкування хрищення України Філядельфійським Деканатом є добрим прикладом для інших деканатів Української Православної Церкви в ЗСА.

УКРАЇНА МОВЧАЛА НА КОНФЕРЕНЦІЇ У ВІДНІ

Відень (УІС „Смолоскип"). — Як відомо, Міжнародне агенство атомної енергії ООН (МАҐАТЕ), влаштувало цілотижневий симпозіюм присвячений Чорнобильській нуклеарній катастрофі. У симпозіюмі взяло участь біля 600 вчених, лікарів, інженерів, спеціялістів атомної енергії та біля 300 журналістів.

Повну пресову акредитацію одержав на цю конференцію єдиний українець, представник „Смолоскипа" журналіст і хемік-дослідник Осип Зінкевич, який брав участь майже в усіх пресконференціях, які відбувалися після кожної закритої сесії симпозіюму.

В час конференції було розповсюджено серед її, учасників останній випуск журналу „Смолоскип", який був майже всеціло присвячений чорнобильській катастрофі.

До МАҐАТЕ належать 113 країн-членів ООН, а осідок цього агентства знаходиться у Відні, в новозбудованих з кінцем 1970-их років будівлях Віденського міжнародного центру, який охороняє поліція ООН. Сам будинок являється своєрідним протитерористичним бастіоном, з різними бетонно-залізними загородами, а доступ кожної особи і автомашини дуже строго перевіряється.

Членами МАҐАТЕ є також СССР, Українська і Білоруська республіки. Всі ці три держави мають свої постійні місії до МАҐАТЕ у Відні. Всі три мають ту саму адресу і той самий номер телефону. Є і деяка різниця між цими місіями — в склад місії СССР входить 16 осіб з дружинами, зате одноособові представники УССР і БССР — саміт ні.

Не зважаючи на те, що чорнобильська катастрофа відбулася на території України, члена МАҐАТЕ, УССР, на симпозіюмі заступали лише два представники — „резидент" — представник постійної Місії УССР у Відні Микола Решетняк і академік АН УССР, проф. В. Трефілов, спеціяліст по міграції радіонуклідів. Білоруська республіка не була заступлена ані одним представником, зате в склад делегації СССР входила 31 особа, серед яких були і вчені з українськими прізвищами — д-р В. Крушельницький, В. Загорулько, В. Федуленко, В. Клименко, А. Мостовець. Делегацію очолював конкурент відомого з телевізійних висту-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СССР ОБВИНУВАТИВ Н. ДАНІЛОВА У ШПИГУНСТВІ

Москва. — Совєтський Союз обвинуватив у шпигунстві кореспондента тижневика „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" Ніколаса Данілова, заарештованого агентами КҐБ. Це викликало різку реакцію зі сторони Білого Дому і державного департаменту.

Речник Білого Дому Леррі Спікс заявив, що обвинувачення Н. Данілова в шпигунстві може мати далекойдучі консеквенції у відносинах між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом.

Президент Роналд Реґен надіслав спеціяльне послання генеральному секретареві ЦК КПСС Міхаїлові Горбачову з вимогою негайно звільнити з в'язниці американського репортера. Р. Реґен підкреслив, що в справі Данілова на карту поставлені надто серйозні питання, від яких залежать дальші відносини між двома суперпотугами. Президент особисто запевнив Ґорбачова, що Н. Данілов ніколи не працював в американських розвідчих службах і його не можна розглядати як шпигуна. В листі Реґена також недвозначно сказано, що якщо Данілов не буде негайно звільнений, то американський Уряд вживе відповідних заходів.

Жінка Н. Данілова, Руф, повідомила, що її чоловік несподівано подзвонив з Лєфортовської в'язниці з дозволу КҐБ. За словами Данілова, слідчий постійно питає її чоловіка, на який відділ американської амбасади в Москві він працює. Руф Данілова повідомила його про пропозицію, яка нібито походить від Державного департаменту і передбачає його звільнення в обмін на передачу совєтського шпигуна Ґеннадія Захарова під особисту відповідальність амбасадора СССР у Вашінґтоні Юрія Дубініна. „Коли я йому про це сказала, — заявила Руф, — Нік відповів, що слідчі КҐБ недвозначно натякали йому про можливість обміну".

29 американських репортерів, акредитованих у Москві, звернулися листом до М. Ґорбачова, вимагаючи негайного звільнення свого колеги. „Ми твердо переконані, що Данілов став невинною жертвою безпідставної акції, проведеної співробітниками Комітету державної безпеки, — говориться в листі американських репортерів. — Ми вважаємо, що дії застосовані проти Данілова, мають на меті залякати ввесь американський журналістський корпус в Москві. Такі дії перешкоджають виконанню наших професійних обов'язків і є порушенням Гельсінкських угод, під якими стоїть підпис совєтського представника... Ми вважаємо, що арешт Данілова створює нові бар'єри на шляху процесу поліпшення взаємозрозуміння між Сходом і Заходом і зводить нанівець відносини між совєтським урядом і західніми засобами масової інформації".

Невідомо, яке враження справив на Ґорбачова лист американських репортерів, але, як пише в газеті „Ню Йорк Таймс" Алекс Джонс, в їх середовищі панує замішання. Арешт Данілова створює небезпечний прецедент, який ставить під загрозу працю репортерів у Москві.

МАСАКРА ЖИДІВ В ІСТАМБУЛІ ВИКЛИКАЛА КРИЗУ В ІЗРАЇЛІ

Єрусалим, Ізраїль. — Масакра жидів в Туреччині, конкетно в Істанбулі, де у божниці загинуло 23 особи жидівської національности і два терористи, правдоподібно палестинці з терористичної групи охорони самого керівника Палестинської Визвольної Організації Ясіра Арафата, викликало не тільки протести і співчуття багатьох західніх країн, але також свого роду політичну кризу в самому Ізраїлі.

Прем'єр-міністер ізраїльського уряду Шімон Перез відмовився скликати засідання кабінету для обговорення справи масакри поки Аріель Шарон не перепросить його і не пояснить ізраїльському народові чому він висловився у спосіб, що, мовляв, масакра таких розмірів жидів в Істанбулі була можлива тільки тому, що Перез веде надто мирну політику з арабами, доречі навіть неприхильними до Ізраїля. Згідно з інформаціями з Єрусалиму, які передали американські радіостанції у понеділок, 8-го вересня ц.р., А. Шарон перепросив прем'єра Переза і відтягнув сказані ним образливі слова про діяльність уряду. Не зважаючи на відтягнення і перепрошення в Ізраїлі панує ситуація непевности і напруги. Більш консервативні кола домагаються негайнокї відплати за масове вбивство жидів в Туреччині, інші, більш поміркованні кола, до яких, до речі , належить сам Ш. Перез, пропонують спочатку обміркувати цілу ситуацію і належно запланувати відплату проти палестинських терористів, якщо їм докажуть виконання атентату.

Прихильники Ш. Переза закидають А. Шаронові „непогамованість", „вибух пристрастей" і звертають увагу що він повинен найменше забирати слово, бо справа масакри палестинців у переселенчих таборах в Ливані за відомомом А. Шарона коли він був міністром оборони, ще й досі не закінчена.

А.Шарон, тепер міністер індустрії в кабінеті Ш. Переза і провідний член коаліції Лікуд, написав до бюра прем'єр-міністра два листи з вибаченням. Перший був відкинений більшістю членів кабінету, а другий нібито був принятий до відома, але не підтверджений самим прем'єром. Існує можливість, кажуть політичні спостерігачі, що між соціялістами і їхніми прихильниками, що їх сьогодні очолює Ш. Перез і бльоком Лікуд може дійти до розламу і Їцак Шамір не очолить уряду в жовтні цього року, я було раніше домовлено між двома бльоками.

Покищо, на думку політичних аналітиків, Ш. Перез не мав вибору і мусів прийняти сяку-таку форму вибачення від А. Шарона, бо в противному випадку він поставив би під загрозу існування уряду. Справа відплати за масакру жидів в Істанбулі стоїть тепер, як інформують кореспонденти, на першому місці в Ізраїлі, а для цього треба ще якийсь час затримати єдність політичних партій, які творять уряд.

Жертви істанбульської масакри стали приводом до обговорення тероризму в світі також в інших державах, зокрема в Европі.

Відбудеться бенкет в 40-ліття мистецької праці В. Тисовського

Ню Йорк. — В неділю, 21-го вересня ц.р., о год. 2-ій по полудні тут в залі УНДому, **при 140 Друга авеню,** відбудеться бенкет для відзначення 40-ліття мистецької праці члена Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка в Дітройті і відомого соліста бас-баритона Володимира Тисовського.

В. Тисовський

Запрошується всіх любителів мистецтва і приятелів прийти і вшанувати ювілята.

На бенкеті відбудеться мистецька програма. Вступ на бенкет 12 дол. Зголошення приймаються до 16-го вересня ц.р. Чеки слід висилати на School of Bandura, 84-82 164th Str., Jamaica, N.Y. 11432.

Мирон Сурмач вчить дітей бджолярства

Джерзі Сити, Н. Дж. (Л. В-а). — У кашкеті з кокардою, на якій зображений вулик, а поруч на всьому полі кашкета прищеплені бджілки, зроблені ювеліром, 94-річний Мирон Сурмач, український купець, автор, підприємець, громадський діяч, а передусім — пасічник, дивиться серйозно і скупчено з двох великих фотографій, що прикрашують чималий репортаж про цього унікального розновідача і бандуриста, в газеті „Норт Джерзі Рекорд" з 20-го серпня. Тут видно М. Сурмача теж у колі американських дітей-таборовиків, які з майже недитячою повагою слухають старого пасічника про таємниці збирання меду й про секрет довговічности особливо такої, як у М. Сурмача, бо ось він каже дітям, що він „здоровший тепер, як 50 років тому!"

Кореспондент газети „Норт Джерзі Рекорд" Деннис Блощук перевів розмову з М. Сурмачем і поїхав з ним разом до літнього табору для дітей у околиці містечка Монсі, Н. Й., в Рокландському повіті, під назвою табір „Сонне дупло", де М. Сурмач увів дітей у світ бджолярства та в інші дива і чуда царства бджіл.

Це не перший раз, що Мирон Сурмач дістається на сторінки американської преси, радіо чи й навіть телевізії. Як відомо, під час святкування 100-річчя Статуї Свободи просили його на почесне місце недалеко від Президента, хоч М. Сурмач від того відмовився, бо молодцеві, не-старому М. Сурмачеві корисніше тепер прово. ити життя серед гарної природи на його хуторі, чи десь отак по таборах чи школах для дітвори, ніж кілька годин їхати в неймовірно густому автовому „трафікові", щоб тільки дістатися на корабель біля Пані Статуї, — розповідає він пізніше.

На цій зустрічі з таборовиками в Монсі М. Сурмач, як це завжди буває, заграв на бандурі і розповів дітям про цей давній український інструмент. Так він робить кожного разу, як виступає з лекціями про пасічництво, не втомлюючись ніколи підкреслити, що любить він бандуру, що він українець і що щиро українське його вміння обходитися з „Божою комашкою" — бджілкою, що й не ужалить нікого, хто її знає і любить, „а якщо і ужалить, що це ж хосенно, бо полікує вас від артритизму", — каже довголітній народний мудрець і усміхається при тому вельселим „всезнаючим" усміхом.

М. Сурмач плянує в свої „сто років віку переселитися на Фльориду", а покищо він ще господарюватиме на своїй гарній посілості в Седл Ривер, Н. Дж. з усім, чого „душа забажає", і де він перебуває постійно, за винятком вівтірків і неділь. До себе гостинний М. Сурмач запрошує „на дві ложки меду — бо вони заосмотрять вас на цілий день енергією" — працівників пера, до яких, як їхній „колега", він має особливий сантимент, і це на його садибі є дерева, що їх Сурмач назвав „Іван Керницький", „Микола Понділок" та іншими подібними іменами, а найвищий і наймічніший дуб носить ім'я Євгена Маланюка.

ДЕНЬ УНСОЮЗУ ПРИКРАСЯТЬ НОВА „МІС СОЮЗІВКА" І ЦІКАВА ПРОГРАМА

Танцювальний ансамбль „Дунай".

Союзівка. — Субота, 13-го вересня, заповідається знову дуже принадно й обіцяючо на Оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах, бо це не тільки початок позолоти й райдужних кольорів розкішного листа на кущах і деревах та опрозорення повітря, але також день вибору Міс Союзівки на 1987 рік, наступної красуні-українки.

Це буде вже 32-га королів на Союзівки та її почет — дві дружки, яких вибере безстороннє жюрі, що його склад буде проголошено на самій забаві. Забава розпічнеться рівно о 10-ій годині вечора, відразу після півторагодинної багатої й різноманітної програми, що її початок, як звичайно, є 8:30 година вечора.

В мистецькій програмі, що її вестиме конферансьє Роман Лупань, виступлять гості канадці — український танцювальний ансамбль „Дунай" з Ст. Катарінс, Онтаріо, та його вокальне тріо „Осінь".

З американського боку тішитиме присутніх своїм гарним голосом вже відома Союзівці з її виступів тут, зокрема з весняною її концерту під час посвячення Дому Сеньйорів, співачка Лариса Магун-Гурин з Ню Йорку.

Танцювальний ансамбль „Дунай", що ним керує хореограф Орест Самець, у наступному році святкуватиме вже своє 20-річчя. З невеликого танечного гурту в 1967 році ансамбль розріс-

(Закінчення на стор. 3)

Президент Чіле щасливо уникнув замаху на його життя

Сантіяго, Чіле. — Президент країни генерал Авгусsucceed Піночет вийшов щасливо із збройної засідки тут на нього, влаштованої комуністичними чілійцями в ніч із суботи на неділю, 7-го вересня, хоч п'ять його тілоохоронців і військових поліціянтів убито в зливі кулеметного вогню, а десятьох поранено.

Президент Піночет, 70-річний державний муж, щоб заспокоїти громадян своєї країни, виступив того ж дня, в неділю пізно, на телевізійному екрані із забандажованою лівою рукою, і сказав, що він дістав поранення уламкою шрапнелі під час засідки на нього, як він переїжджав міст, їдучи з його літньої резиденції до міського палацу. Також його авто, показане на телевізії, має 12 дір від куль, що пробили куленепробивне шкло автомобіля. Крім куль, авто постраждало від розриву ручної ґранати, киненої повстанцями Мануеля Родріґеза Патріотичного Фронту. Ґраната розірвалася під заднім колесом німецького авта Мерцедес-Бенц.

Ця атака лівих бунтівників на голову держави примусила міністра внутрішніх справ Рікарда Ґарсію проголосити „стан облоги", далі затискуючи цивільні свободи, що вже були досить обмежені попередніми діями збройних прокомуністичних повстанців. В Чіле вже був уведений винятковий стан. Генерал Піночет, промовляючи по телевізії, казав, що Чіле є у війні „поміж демократією і марксизмом, поміж хаосом і демократією".

Замах на президента Піночета, це перший замах на його життя, відколи він 13 років тому в удалому державному перевороті відібрав владу від соціялістичного президента Сальвадора Аллєнде Ґосенса, із здогадною допомогою американського Сі-Ай-Ей.

Китайський розвідник перейшов на Захід

Пекін. — Один із західніх дипломатів, акредитованих в столиці Китаю, повідомив, що в січні втік за кордон через Гонг Конг завідуючий чужинецьким відділом китайського міністерства державної безпеки. За повідомленням цього дипломата, який просив, щоб його ім'я не було згадане, втікач передав важливі дані розвідці однієї із західніх держав.

Цими днями японські засоби масової інформації повідомили, покликаючись на китайські джерела, що розвідника-втікача звали Ю Чженьсан і що він передав секретні інформації співробітниці неназваної західньої розвідувальної служби.

Якщо вказані повідомлення правдиві, то Ю Чженьсан є найвищим за рангою працівником китайської розвідки, який втік за кордон з часу утворення Китайської Народної Республіки, тобто з 1949 року. Коли західній репортер звернувся телефонічно в міністерство державної безпеки і попросив пояснень в цій справі, йому відповіли: „Ми не маємо наміру обговорювати цю справу, а вам радимо таких запитань не задавати".

Коментувати повідомлення про втечу китайського розвідника відмовилися і міністерство закордонних справ Китаю, і амбасади З'єднаних Стейтів Америки та Англії в Китаї. Один західній дипломат сказав, що чутки про втечу якогось високого китайського розвідника ходили в Пекіні в березні, однак він не може їх підтвердили конкретними відомостями.

Японська преса повідомила, що втікач продістався на Тайван, де в нього є родина. Однак тайванський уряд заявив, що не має про це ніякого поняття.

Міністерство державної безпеки було створене в Китаї в 1983 році. Йому були передані розвідувальні і контррозвідувальні функції, які раніше належали міністерству суспільної безпеки. Саме співробітники нового міністерства заарештували в липні цього року репортера газети „Ню Йорк Таймс" Джана Бирнса, якого потім вислали з країни.

В листопаді минулого року в З'єднаних Стейтах Америки був засуджений за шпигунство на користь Пекіну китайський імігрант Леррі Чін, який протягом 30 років працював у Сі-Ай-Ей.

В той час надійшли повідомлення, що дані про Л. Чіна, який повісився у в'язниці через кілька днів після суду, передав ФБІ якийсь високопоставлений співробітник китайської розвідки. Дуже можливо, що ним був Ю Чженьсан.

У СВІТІ

КОМУНІСТИ, УЧАСНИКИ переговорів з урядом **Філіппін, обвинуватили уряд в тому, що він зволікає з переговорами і попередили, що якщо угода про припинен**ня вогню не буде підписана, то винним в цьому буде уряд. Заява комуністів появилася в той час, коли все більше і більше політиків і журналістів висловлюють незадоволення тим, що уряд Коразон Акіно намагається договоритися з комуністами про мир. Деякі коментатори у філіппінських газетах відзначають невміння К. Акіно добитися свого у відносинах з комуністами і висловлюють скептицизм з приводу можливого миру у війні з комуністичними повстанцями. Війна ця триває вже 17 років.

ВИСТУПАЮЧИ НА засіданні центрального комітету правлячої Соціялістичної партії, прем'єр-міністер Греції Андреас Папандреу заявив, що він особисто повідомив З'єднані Стейти про можливе рішення Греції вимагати від Вашінґтону забрати з її території всю нуклеарну зброю, розміщену тут відповідно до оборонної стратегії НАТО. А. Папандреу заявив також, що основною загрозою безпеки Греції вважає не дії її північних сусідів — Болгарії, Югославії і Альбанії, — а політику партнера НАТО — Туреччини. У своїй промові Папандреу підкреслив, що **виступає не як голова держави, а як партійний лідер. Він** різко критикував загальну стратегію НАТО і знову осудив налет американських літаків на Лівію. В той же час прем'єр-міністер заявив, що вихід Греції з НАТО мав би небажаний вплив на загальний балянс, „який створився в трикутнику Атени-Анкара-Вашінґтон".

ВЖЕ ДЕЯКИЙ ЧАС СТАЛО відомо, що на біржі на Волл стріт не все гаразд із чесністю і що деякі банкіри, знавці фінансів і дорадники, не притримувалися етичних засад, а навпаки, маючи різні „внутрішні інформації", вони зловживали довір'ям клієнтів і давали знати про вигідні чи не вигідні акції своїм близьким знайомим чи спорідненим особам, а ті в свою чергу робили вчасні спекуляції, збагачуючись непомірно, коли інші клієнти Біржі несли великі фінансові втрати або й цілком убожіли. В останньому часі, після кількох голосних фінансових скандалів, розпочалося слідство, і виявлено не одного запідозреного в ошуканстві. **У четвер, 4-го вересня, поставлено** під суд ще двох 32-річних інвестиційних банкірів, представників великих фінансових фірм. Після суду їм може загрожувати **тюрма на п'ять років і чвертьмільйонна грошова кара** Один з них є Айра Б. Соколов, а другий — Дейвид С. Бравн. Вони погодилися повно співпрацювати з судовими чинниками, свідчити проти вже оскарженого Д.Б.Левіна, і за це їх чекає лагідніша кара. Соколов працював для відомої фірми Шірсон Леман, а Бравн для не менш важливої фінансової фірми Ґоллман Сакс і Ко. Левін перебуває під судом з травня, оскаржений у найбільшому шахрайстві на біржі за весь час її існування.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Кошт кандидатури в Америці

У зв'язку з недалекими передвиборами і виборами осінню цього року та президентськими виборами за півтора року, вже тепер деякі кандидати розпочали свою виборчу кампанію. Ось так, наприклад, Демократична партія наставилася на здобуття другого сенаторського місця в стейті Ню Йорк, в якому демократи мають більшість в самому Ню Йорку, але республіканці переважають у західній частині цього стейту. Кампанія за цей пост цікава з іншого аспекту, не політичного а грошового. Демократичний сенатор Пат Мойніген, професор університету і колишній амбасадор в Індії, видав на свою кампанію у 1982 році 2,700.000 дол. Республіканський сенатор Алфонсо Д'Амато видаткував на тодішні передвибори „мало", бо „тільки" 1,600.000 дол., але вже тепер заплатив головно за телевізійні оголошення 4 мільйони дол. і не скривається, що зібрав уже виборчий фонд на 5 мільйонів дол. Бизнесмен Джан Дайзон, який кандидує на віцегубернатора нюйоркського стейту видав вже близько 5 мільйонів на передвиборчу аґітацію. Його однопартійний суперник адвокат Марк Ґрін не має великих шансів вигри, бо міг видаткуватися „тільки" на 600,000 дол., щоб хвалити себе і гудити Дейзона. Найвищу суму на виборчу кампанію за все інсування ЗСА видаткував республіканський сенатор із Північної Каролайни, Джессі Гелмс: 16,900.000 дол. Ті всі мільйонери не кандидували задля сенаторської платні, яка для них „бідна", бо сенатор отримує річно 75,000 дол. однаково, як конґресмен. Але переможець у виборах, який видаткував мільйони на аґітацію, має сатисфакцію вигри та здобуття одного з найвидатніших становищ в державі, становище законодатця. Куди сумніша доля кандидата, що протратив мільйони на вибори і програв. Ось так амбітна колишня конґресменка з Ню Йорку, до речі ворожа українцям, Елізабет Голцман, витратилась у виборах у 1982 році на поверх два мільйони дол. і програла. тепер вона є прокуратором у дільниці Бруклину в Ню Йорку.

Конечність видаткувати мільйони на виборчу аґітацію кожного кандидата на посольський, сенаторський чи губернаторський пости — це один із сутоамериканських феноменів. І це феномен сумний, бо відсуває на задній плян духові, інтелектуальні кваліфікації кандидата, а висуває на вирішне місце — його маєтковий стан. З другого боку — це добре і похвально, що багаті люди в Америці, які могли б жити й не журитися за хліб насущний, тільки розважатись і ліньтяїти, мають амбіцію служити батьківщині на відповідальних становищах.

Але видавати мільйон на виборчу аґітацію, ходити вулицями і до найбільших крамниць, стискати незнайомим людям руку і цілувати малих дітей — ця виборча традиція в Америці це дивогляд для европейця. І ми, українці, брали активну участь у виборах до австрійського парляменту у Відні, до ґалицького сойму у Львові та за Польщі між двома світовими війнами до польського сойму у Варшаві. Проголошували леґальні наші партії своїх кандидатів у ґазетах, влаштовувались віча у виборчих округах, але це коштувало мінімально і кандидат на посла чи сенатора не видавав з своєї кишені ані сотика. І тепер в країнах Західньої Европи з демократичною системою, діється подібне. Кандидати до англійської палати громад чи до німецького парляменту у Бонні не видають мільйонів, яких не мають, не стискають рук і не цілують чужих дітей. Вони порівнюють таку американську процедуру з цирковим видовищем. Але Америка є країною контрастів і дивоглядів і Америка має для европейця диковинні звичаєі-обичаї, які проте є для американців традицією. Гроші видатковані на виборні пости не йдуть в болото. Вони всякають в загальну народну економіку, у пресу, друкарні, радіо — телевізійні станції, ті гроші йдуть на залізничні і летунські квитки, і всюди там працюють живі люди, що їхній заробіток посередньо залежить від отієї коштовної виборчої кампанії. Тому і та американська традиція має в тутешніх відносинах свій глузд. „Що край — то обичай" — каже народна приказка. Прибулому до Америки новому іміґрантові тутешні звичаї — обичаї видаються диковинними і йому трудно до них привикнути. Але вони притаманні країні, яка протягом 210 років з пустки стала великодержавою. І тому тут це річ природна.

М. Платковський

ВИБОРИ В ЕВРОПІ І ВИБОРИ В АМЕРИЦІ

Ціла низка европейських країн буде невдовзі переобирати свої центральні репрезентативні органи, а від цього залежить майбутня зовнішня і внутрішня політика цих країн. Цікавим є питання: що буде більш впливати на результат виборів — зовнішня чи внутрішня політика?

Коли йдеться про Америку, то найважливіші вибори, вибори президента, відбудуться нескоро, по більше ніж двох роках. Часткові вибори до Конгресу, що відбудуться у листопаді цього року, не матимуть рішального впливу на зміну політичної лінії у зовнішній чи внутрішній американській політиці, бож все таки і далі буде управляти країною Роналд Реґен. Інша справа, коли йдеться про майбутні президентські вибори, тим більше, якщо президент Реґен рішиться спробувати ставати до виборів утретє, для чого необхідна є відповідна процедура. Якщо б Реґен ставав до виборів утретє, то є великі шанси, що він виграв би і втретє, зважаючи на його велику особисту популярність. А його вік відограватиме менше значення, ніж його здоровельний стан, про що рішатимуть не виборці, а лікарі і сам Реґен та його родина і особисті приятелі.

Коли йдеться про Америку, то виглядає так, що в усіх майбутніх виборах питання внутрішньої політики відограватимуть більшу ролю, ніж справи зовнішні. Це тому, що президент Реґен встановив напрямні у головному питанні зовнішньої політики, себто відношення до Москви. Ці напрямні схвалюються більшістю американських громадян і вони вже дали позитивні наслідки. Згідно з цими напрямними президент Реґен хоче розмовляти і домовлятися з Москвою, але з позиції сили і, не піддаючись жадним непевним совєтським пропозиціям. І хоч Москві така постава Вашінґтону не до вподоби, але Ґорбачов ніяк не може відкинути розмови з Америкою - приїде він чи ні до Америки в скорому часі, але такі напрямні президента Реґена вже дали свої позитивні наслідки для Америки.

Інакше виглядає справа в европейських країнах. Там питання зовнішньої політики і, зокрема, відношення до СССР, становлять собою головну тему майбутніх виборів. Хіба лише Франція становить подекуди виняток, бо там і соціялісти і права опозиція (опозиція тепер уже тільки часткова), бо там уряд після останніх виборів є в руках правих, а становище президента з досить великими прерогативами займає соціяліст) мають майже однакові погляди щодо позицій відносно СССР, що датується ще з часів де Голя, який провадив приязну політику супроти Москви.

У Західній Німеччині християнсько-ліберальний уряд мусить боронитися проти закидів соціялістичної опозиції, що він, уряд, знаходиться цілковито під впливом Америки і занедбує встановлення приязних відносин з Москвою. Найбільш крайні опозиціонери вимагають виводу американських військ з Німеччини і її вихід з НАТО. Ці антиамериканські настрої мають таки свій вплив на маси виборців. Наприклад, в останніх крайових виборах у Долішній Саксонії християнські демократи, що мали перед тим абсолютну більшість у крайовому парляменті, ледве втрималися при владі більшістю одного голоса разом з лібералами.

Такі ж трудноші з опозицією має англійський прем'єр М. Тачер. Можливо тому вона прийняла запрошення відвідати СССР, що сталося під час недавньої візити у Лондоні совєтського міністра закордонних справ Шеварднадзе. Англія країна, яка найбільш підтримує Вашінґтон у його „твердій" поставі супроти Москви, мусить хоч би тактично пристосовувати свою політику до аґітації опозиціонерів, які вимагають „поліпшення" відносин з Москвою.

Італія видалила цими днями двох совєтських дипломатів-шпигунів. Але це не перешкоджає італійському урядові намагатися бути в можливо добрих зносинах з Москвою.

Таких і подібних прикладів майже залицяння до діячів з Кремля і їх нового „боса" Ґорбачова можна б навести багато. Можна без перебільшення висловити думку, що міжнародну політику встановлює Москва: заговорить трохи „ліберальнішою" мовою і всі західні уряди і політичні діячі починають радіти і надіятися на можливість зговорення із совєтськими лідерами. Коли ж Москва чогось „розгнівається" в країнах Заходу відчувається неначе страх перед могутністю совєтсько-російської імперії. Можна тільки висловити надію, що внутрішні совєтські трудноші, спричинені також не в останній мірі катастрофою в Чорнобилі, отже ціною жертв українського населення, що ці внутрішні трудноші не дозволять Ґорбачову повторити десь у світі нову агресію на зразок Афганістану. І можна також висловити надію, що американська політика, якою керує президент Реґен, не заслїпиться якимись принадними обіцянками Ґорбачова і не піде на поступки Москві, що принесуть користь наступальній московській політиці і її аґресивним плянам, що залишаються незмінними, хоч якби не всміхалося обличчя совєтського диктатора.

Ол. Зозуля

ПРАВО НА СМЕРТЬ

Людина народжується, щоб умерти природною смертю, лишивши по собі покоління для прийдешніх віків. Ніхто не має права вкоротити життя людини, але...Але кожна людина живе в організованому суспільстві — державі, яка обмежує її (людину) своїм законом в усіх діях життя.

Найжорстокіший закон — це право держави примушувати громадян брати участь у війні, якої народи не бажають. Війни оголошують уряди або диктатори. Чи, скажімо, хотіли поневолені народи Совєтського Союзу напасти на маленьку Фінляндію? Ні. Так забажалось деспотові Сталінові. В результаті відкраяли від Фінляндії клаптик землі і похоронили в болотах десятки тисяч юнаків. Чи хотів німецький народ напасти на Польщу? Ні. Така воля була бісноватого Гітлера, що волів підкорити всю Европу. І що ж з цієї затії вийшло?

За даними ОН жертви Другої світової війни становлять 32 мільйони убитих солдатів та біля 25 мільйонів мирного населення, які загинули під час бомбардувань; 25 мільйонів загинули в концтаборах. Крім того на полі бою було поранено та скалічено 29,5 мільйоніа солдатів. Не рахуючи вдів, 1 мільйон дітей лишились круглими сиротами. Ґазом війна зжерла 111,5 мільйона людей, на неї витрачено 375 мільярдів золотих долярів. Такими підсумками здобуто перемогу над фашизмом.

Яке ж місце в цій війні посідає Совєтський Союз? 20 мільйонів загинуло лише солдатів, у тому часі 5 мільйонів українців (5 мільйонів німців). Скільки загинуло мирного населення і скільки скалічено, ми ніколи не дізнаємось.

Відомий совєтський поет-публіцист В. Коротич користаючись кремлівською статистикою, у „Вітчизні" за червень 1985 року, ствердив таке:

„Головний тягар боротьби з фашизмом виніс на своїх плечах Радянський Союз. Тільки прямі людські втрати СРСР становлять близько 20 мільйонів осіб. Але є ще один підрахунок: в 1940 році населення Радянського Союзу становило 194,1 мільйона. При середньорічному прирості 1,32%, який у нас був у 1940 році, на початку 1946 року у нас мало б проживати 213 мільйонів. А проживало приблизно 167...Отже, наші втрати назагал зменшили можливу кількість населення СРСР на 46 мільйонів".

Про полонених біля двох мільйонів, що карались в німецькій неволі, Коротич не згадав. Промовчав і про репатріяцію уцілілих до совєтських концтаборів, де вони упокоїлись. Але про вивіз української молоді на каторгу до райху, обмовився лише одним словом: „Тільки з СРСР було таким чином вивезено 4 мільйони 978 тисяч осіб. Очевидно над фашизмом і війна закінчилась. А чи справді закінчилась?...

Наведені вище страшні цифри стверджують, що в сучасному модерному світі, людина має право, насамперед, на смерть, яку прискорюють науковці і політики. Бож, як зрозуміти, що одні науковці (лікарі) борються за продовження життя людини — інші (фізики, хеміки) винаходять найстрашнішу зброю, щоб за одним ударом знищити сотні тисяч мирного населення. де ж тут логіка?

Надмірне нагромадження різнорідної зброї поширює малі війни в усіх куточках нашої плянети: Іран-Ірак, Афганістан, Бейрут, Нікараґуа й інші. Тероризм охопив усі держави. Бомби вибухають в повітрі, на суші і на морі. Де ж ці держави і терористи дістають зброю? Усім зрозуміло, хоч про це не говориться. Торгівля зброєю (не хлібом) займає перше місце в бизнесі. Зважаючи на це, чи може бути в світі спокій?

Тим часом, представники різних держав, в ОН роками виголошують темпераментні промови про припинення війни і тероризму. Але ніхто досі не висунув пропозицію, щоб укласти міжнародний договір про заборону торгувати зброєю та примусово мобілізувати молодь до армій. Ці заходи забезпечили б повні права людини на життя і звели б нанівець війни і тероризм.

КАПІТАН ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКОГО корабля „Аурі-га" Вольфганг Біндель, на якому 155 тамільських втікачів **були переправлені через Атлянтичний океан і висаджені** біля канадських берегів, заявив репортерам, що вважає справу про його обвинувачення в порушенні закону **закінченою. „Поліція не має до мене ніяких претенсій,** — сказав В. Біндель. Чому я повинен почувати себе винним? І в чому?" За повідомленням газет, Біндель дістав від тамільських втікачів півмільйона марок. Недалеко від територіяльних вод Канади втікачі пересіли в човни і були **залишені на милість вітру і хвиль. Канадські власті** заявили, що втікачі не будуть депортовані з країни.

Дочка Дем'янюка

(Переклад статті з ізраїльського журналу „Круг" ч. 475, 1986)

„Іван Ґрозний" з Треблінки був маніяком. Не може бути, щоб за стільки років маніяк не видав себе", — говорить Ірина Нишник, дочка Дем'янюка, в інтерв'ю газети „Халашот".

„Дуже делікатна натура ця жінка, — зауважив Цві Гілят. — Питаєш себе, як те так? Дочка убивці (якщо правдиві звинувачення), людини, яка сокирою трощила черепи живих людей! Яка підвішувала в'язнів за шию до колючого дрота..."

Для Ірини Іван Дем'янюк — батько, при чому — батько добрий.

Вона не може повірити, що її батько вбивав, і повторює: „Вбивця-маніяк, як же протягом багатьох років він не виявив свого розумового потьмарення?"

Дочка каже журналістам: „Мій батько — Іван Дем'янюк, а не „Іван Ґрозний". Мій батько невинний. Треба його знати. Поговоріть з ним з п'ять хвилин, і ви самі зрозумієте, що не може бути нічого спільного між ним і тим маніяком".

Вона не намагалася переконати преси. Безнадійна справа. В Ізраїлі панує атмосфера, коли люди шукають жертовного козла. Якщо проводять слідство, то його треба засудити. Випустити його — означає опинитися в центрі величезного скандалу.

Ірина не хоче говорити про це.

„Коли я побачила його у в'язниці, — то заплакала. Він не знав спокою стільки років. Боже мій, невже нема справедливости у Бога?".

Усмішка їй не вдається. Очі Блакитні, але вицвіли. Довго плакала.

„Коли я намагаюсь пов'язати звинувачення на адресу мого батька, то я бачу, що мій батько не міг бути тим вбивцею. Кажуть про нього, що він шпигав жінок ножем, розторощував голови немовлятам. Я покажу вам фотознімок: батько тримає на руках мого синочка Еді. Хіба так тримає немовля вбивця?

Цві Гілят запитав, чи не могло статися такого, що Джон Дем'янюк обдурював свою родину.

„Мій батько ніколи не підвищує голосу. Він не бив ніколи матері чи мене. Не бив тварин. В моїй голові не вкладається думка, що людина такої вдачі могла колись катувати".

До Ізраїля родина заарештованого прилетіла на початку серпня (тут помилка — треба: на початку липня. — Ред.). Віра, жінка Дем'янюка, його дочка Ірина, його зять Еді та внук Еді — молодший, семимісячна дитина. Вони не бачили главу родини вже п'ять місяців. Листи він почав писати три місяці тому. Але йому не дозволили телефонувати додому.

Через 10 днів вони повернулись до Америки. Нема грошей на готель. Дем'янюки жили в готелі „Америкен Колоні" в Єрусалимі. Вони тричі відвідували в'язницю в Рамлє, усього сім годин побачення.

Ірина шкодує, що не могла залишитися і оглянути країну.

„Нема грошей. Ми люди небагаті".

Вона оповідає, що протягом останніх десяти років вони жадного разу не скористалися відпусткою, не знали спокою. Всі вихідні дні та вакації — по судах. Совєти передали американцям якість папери, з яких випливає, що її батько був нібито есесівцем у Треблінці. Американці порушили кримінальне слідство проти Івана.

Цві попросив її розповісти про своє дитинство.

Життя було убоге. Батько і мати — еміґранти. Батько влаштувався механіком. У фірмі „Форд". Мати працювала на конвеєрі на заводі. Вона там і зараз працює. Ніяких особливих надій родина не мала. Ірину змалку привчали до скромности. Вони жили в Клівленді в двох кімнатах. Ірина має брата і сестру. Вирощував дітей батько — він повертався додому раніше за матір. Він куховарив, за матір. Він куховарив, закуповував харчі.

Що він варив?

Паштети з картоплі, макарони, борщі.

Чи згадував він Україну та війну?

Дуже неохоче. Його було на війні поранено, потрапив до полону, його не раз було побито, потім він працював на каторзі у німців. Він казав, що комуністи й нацисти — це саме, навіть прапори подібні.

Чи принаджували його жахливі фільми?

Ні, ніколи. І дітей просив не дивитися, як проливають людську кров.

Найприємнішим спогадом її дитинства був вибір ялинки в лісі разом з батьком. З ялинки звалилася вивірка. Іван узяв її додому, спорудив клітку. Він дуже любив бавитися з вивіркою.

Гілят пише: „Її увесь час не покидала думка про те, що я їй можу не повірити і що я можу думати, що вона силкується мене обдурити. Вона, ясна річ, ні в чому невинна. Але її батько.

„Це важко розуміти, — каже чоловік Ірини. — Ви послухаєте нас, може, навіть і повірите нам, повернетесь додому. А Джон і далі перебуватиме в ув'язненні. А ми і далі так житимемо — не живі, не мертві".

Життя Ірини і усієї родини круто змінилося в 1977 році. Місцева газета надрукувала статтю, що Джан Дем'янюк шляхом обману отримав право на поселення в ЗСА. Настав час полювання репортерів за Іриною та її батьком. Її фотографували по дорозі до школи і коли вона поверталася додому.

(Закінчення на стор. 4-ій)

Роман С. Голіят

МОСКВА І ВАТИКАН

I.

Moscow and the Vatican, Alexis Ulysses Floridi, S.J. Copyright by Ardis Publishers, 1986, 279-pages. $23.50.

Єзуїт о. д-р Алексій Юлисис Фльоріді, докторант Ґреґоріянум, автор багатьох книжок і статтей про Католицьку Церкву, в роках 1950-1965 був членом редакційної колеґії журналу італійських езуїтів „La Civilta Cattolica", викладав у Фордгам університеті й на протязі кількох років опікувався українськими і російськими біженцями з СССР і Китаю. Він є прихильником українців і Українського Патріярхального Руху.

У публікації „Archiepiscopal and Patriarchal Autonomy", що її зредагували Томас Е. Бирд і Ева Піддубчишин, Фордгам університет, 1972 рік, читаємо, що на симпозіюмі який відбувся у цьому університеті 15-го липня 1972 року о. Фльоріді виголосив змістовну доповідь, про: „Ролю України в сучасній совєтсько-ватиканській дипломатії".

У повнішій документальній праці він цитує ряд папських енциклік, вислови наукових і політичних діячів, російських й українських дисидентів, які апелювали у своїх заявах до мужів вільного світу й Папи, стати на захист переслідуваних жорстоким комуністичним режимом. А Ватикан мовчав.

Автор деталічно обговорює положення Української Католицької Церкви, як за царату, так і нині в СССР. Ця праця, появилася також італійською і французькою мовами.

У першому розділі цієї книжки, „Як обдурити 'чорта' — автор уважає, що СССР є найбільш жорстокою системою і кровожадною диктатурою з усіх часів, яка постала й процвітала під час найбільшої дружби зі З'єднаними Стейтами Америки за президента Рузвелта, перед і під час Другої світової війни. В тому періоді в СССР терором знищено тисячі священиків і мирян та зруйновано багато історичних церков, так, що Папа Пій XI, 19-го березня 1930 року, проголосив день молитви за переслідування, в якій участь взяли: протестанти, православні і жили. Під час Богослужби в базиліці св. Петра, було 50,000 вірних, без тих, які де факто визнали СССР. Папа у своїй мові таврував Захід за його мовчанку відносно переслідуваних в СССР. Для виховання кадр нових священиків для Росії. Папа Пій XI оснував „Руссікум".

Покликаючись на заяву Сахарова, о.Фльоріді каже, що совєтська система це державний капіталізм, в якому держава перебрала монопольну ролю над цілою економікою, а Солженіцин (дідо якого був українець) під час вручення йому Нобелівської нагороди сказав, що: „наше XX сторіччя показалось більш жорстоким, як попереднє, а найстрашніше є це, що воно не закінчилося у першій половині цього сторіччя".

Знову покликаючись на заяву Солженіцина, там читаємо, що „коли ми говоримо про Захід, тоді тяжко є говорити кожного разу про те, чи вони хочуть нам помагати, чи навпаки, там є якась капітуляція, гра, яка включає внутрішні інтереси народу Заходу, а в тій розгрі ми відіграємо малу ролю для зміни.

Від 29-го вересня 1922 року, аж до вересня 1924 року в СССР працювала папська місія, яка несла допомогу голодуючим над Волгою, де записано випадки канібалізму. Намагання Ватикану заключити конкордат з Москвою не увінчалося успіхом. У 1926 році, Папа Пій XI вислав до СССР єпископа Михаїла Д'Гербіні, який підпільно мав реорганізувати католицьку ієрархію. Праця Д'Гербіні закінчилася крахом, бо за його ходом слідкували чекісти, які вкоротці арештували нововисвячуваних ним єпископів, одних розстріляли, а інших заслали в тюрму.

Отець Фльоріді каже, що борець за свободу, вартує більше, як мільйони тих, що пристосовуються до даних обставин.

Про пакт Молотов-Рібентроп, Папа Пій XII сказав, що імперії, які не є основані на правосудді, не є благословенні Богом. Небезпека є неминучою, але це є час: нічого не пропадає в мирі, але все може зруйнувати війна. 26-го жовтня 1939 року Папа проголосив свою першу енцикліку „Devini Redemtores", в якій таврував комунізм і нацизм. Комунізм є фундаментальним злом, тому що кожен, хто зберігає християнську цивілізацію, не може коляборувати з комунізмом у будь-якій формі. Тому, Ватикан був проти допомоги для СССР під час війни з Німеччиною. Рузвелт у своїй заяві до Папи Пія XII з 3-го вересня 1941 року запевняв його, що церкви в СССР відкриті, і що Росія в результаті сучасного конфлікту може визнати свободу релігії. Він був переконаний, що російська диктатура є менш небезпечна для безпеки інших народів, як німецька форма диктатури.

В тому часі, підсекретар Ватикану, монс. Тордіні сказав Аттолікові, італійському амбасадорові до Ватикану, що найбільшим ворогом Церкви є комунізм, але, це не тільки він. Нацизм провадив і провадить жахливе переслідування Церкви. Це справа, що один чорт гонить другого чорта. „Я був би щасливий, коли б комунізм зник з лиця землі". (стор. 26.).

Папа Пій XII, 1-го липня 1949 року, у своєму декреті Апостольської Столиці затвердив екскомунікацію католиків, які помагають атеїстичному комунізмові.

Під цю пору, Ватикан має повні дипломатичні зв'язки з Кубою, Югославією, а канали відкриті до Польщі, Мадярщини, Чехо-Словаччини, Румунії, В'єтнаму, як також і до Китаю. Отець Фльоріді згадує, що ті зв'язки не дуже помагають, що у вищезгаданих країнах, діяльність Католицької Церкви — обмежена, а деяких священиків судять і ув'язнюють. (500 еспанських священиків і інших проповідників Кастро усунув з Куби).

Тоді, як 76-ти річний Папа Іван XXIII діяв своєю харизмою і добродушністю, він вірив в утопію, навіть у відношенні до комуністів, та його наступник, Павло VI, уважав, що треба застосувати все знання ватиканської дипломатії, в якій він був виховуваний від початку свого священства. Він вірив у дипломатичні переговори, виконавцем яких став архиєпископ кардинал Аґостіні Касаролі, папський міністер закордонних справ. Він особисто пертрактує з комуністичними урядами, відбуваючи поїздки в Москву.

(Продовження буде)

РЕЧНИК АМЕРИКАНСЬКОЇ амбасади в Москві заявив, що переговори про урегулювання становища в Афганістані відбуваються в діловій атмосфері. „Існує ряд справ, на які наші погляди розходяться, — сказав американський дипломат. — У нас своя точка зору, у них своя". Дипломат заявив, що переговори є частиною підготови до майбутньої зустрічі між президентом Роналдом Регеном і генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Горбачовим.

З ПОЧАТКОМ УЧБОВОГО РОКУ учителі в багатьох місцях страйками домагаються вищих заробітних платень та інших пільг від стейтових шкільних властей. Через ці страйки, які щойно розпочалися, 75,000 учнів не можуть розпочати навчання, бо замкнені школи в Іллиной, Массачусетс, Мишиген, Ню Джерзі, Огайо, Пенсильванії та в Ровд Айленді.

День...

(Закінчення зі стор. 1)

ся до сточленного мистецького колективу танцюристів і музикантів, вік яких сягає від семи років до 22-ох, і охоплює він членів усіх молодечих груп свого міста і навіть північного кінця Нюйоркського стейту; всі тут гармонійно і в згоді співпрацюють.

Молоді „дунайці" з успіхом виступали в різних містах Канади, як і в ЗСА — у Філядельфії, Чикаго та в Гартфорді. Були вони й на телевізії, танцювали для Патріярха і для королеви Елізавети II в свій час.

Вокальне тріо „Осінь" складається з колишніх членок „Дунаю" талановитих, молодих українок: Ольги Чолкан, яка теж грає на гітарі, Надії Климків та Ліди Сьолковської. В їх репертуарі є народні українські пісні та легка музика, включно з власними композиціями, які можна почути і на їх першій платівці „Осінь —Тріо", що появилася недавно.

Хореограф О.Самець належить до другого покоління українських поселенців у Ніягара Фоллс, Н. Й. Своє танцювальне вміння здобув він на курсах, семінарах і танцюючи в ансамблі „Чайка" під керівництвом хореографа Ярослава Клуня, а в найновішому часі — в незрівнянної Роми Прийми-Богачевської Крім хореографії маестро О. Самець навчався музики і він залюбки компонує власні композиції. В репертуарі „Дунаю" є багато різноманітного і цікавого, а навіть унікального, про що свідчать багато нагород, які „Дунай" дістав за свої виступи.

ГАЗЕТА „ПРАВДА" повідомила, що капітан вантажного корабля „Пйотр Васєв" і капітан пасажирського пароплава „Адмірал Нахімов" перебувають під арештом, поки продовжується розслідування катастрофи, що сталася в ніч з неділі, 31-го серпня, на понеділок, 1-го вересня, на Чорному морі, коли оба кораблі зударилися, після чого „Адмірал Нахімов" затонув протягом сімох хвилин. Виступаючи на пресовій конференції, працівник ЦК КПСС Альберт Власов сказав репортерам, що пошуки продовжуються. „Ми не назвемо кількости пропалих безвісти до того часу, поки продовжуються пошуки", — підкреслив А. Власов. Він повідомив, що в морі знайдено досі 116 жертв катастрофи, і ведуться пошуки ще 282 пасажирів та членів залоги. Газети повідомили, що життю 29 осіб, які перебувають у шпиталях, вже нічого не загрожує.

РЕЧНИК КОМАНДУВАННЯ військ Об'єднаних Націй для підтримання миру в Ливані Тімур Гоксель повідомив, що три французькі вояки загинули при вибуху бомби на сільській дорозі в дев'ятьох милях від міста Тір. Французькі вояки взяли штурмом один з будинків і затримали двох осіб, яких підозрівають у вчиненні вибуху. Кількість французьких вояків, які загинули в Південному Ливані, досягла 13. Шіїти вважають війська Об'єднаних Націй, які нараховують 5,825 осіб, як перешкоду на шляху організації терористичних акцій проти північних районів Ізраїля.

ЦЬОГО РОКУ ВЖЕ СІМ осіб померло від отрути ціанкалієм, що її якісь кримінальні божевільні вкладали непомітно в капсулки ліків, на які не треба рецепти лікаря. Троє померлих вчинили собі самі смерть, а один, що його смерть наступила в понеділок, 1-го вересня — 27-літній чоловік, який випив горнятко зупи „Ліптон-Кап-О-Суп", порошковану зупу, що її лиш треба розмішати в кип'ятку. Мати отруєного Луїса Денбера купила цей пакуночок зупи в містечку Раннимід в Ню Джерзі, 10 миль від Філядельфії, Па. В цьому самому пакуночку ще один пакет із зупою мав всередині ціанкалій, але офіційні речники фірми Ліптон, як і місцеві урядові чинники, які ведуть розслідування справи, уважають, що це „відірваний випадок" і що загальна людність не повинна боятися за себе. Дослідами над цим видом ціанкалію сподіваються в поліції виявити її тип і звідки походить отрута, і тоді може можна буде спіймати злочинця, чи злочинців.

Крайовий Комітет
Тисячоліття Християнства в Україні

в порозумінні

з організованою громадою Ню Йорку й околиць

повідомляє, що

у суботу, 13-го вересня 1986 року
у будинку Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку
при 63 Четверта Авеню

відбудуться

ОСНОВУЮЧІ ЗБОРИ

для створення

КОМІТЕТУ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА в УКРАЇНІ

Метрополітального Ню Йорку й околиць

Початок о год. 3:00 по пол.

Крайовий Комітет запрошує всі місцеві церковні і громадські організації Ню Йорку й околиць та українську громаду взяти численну участь.

Українська Вільна Академія Наук у США

має честь запросити Вас на

НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ з проблем українського книгознавства

ДОПОВІДІ

Книга в ранньому радянському суспільстві — вступна заввага — **Роберт А. Карлович**, Інститут Пратта в Брукліні (Професор Карлович буде говорити англійською мовою)

Кость Довгань — маловідомий прихильник вивчення соціяльного впливу книжки — **Едвард Касинець**, Нюйоркська публічна бібліотека

Книгознавство на Україні в двадцяті і в вісімдесяті роки, порівняльна студія — **Дмитро Штогрин**, Іллінойський Університет в Урбані

Неділя, 14-го вересня 1986 року, 2-га година дня
Будинок Академії, Манґеттен, Н. Й.
206 Захід 100-та вул.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ З ДНЯ СМЕРТИ в Торонто, Канада
нашої Улюбленої СЕСТРИ й ТЕТИ

бл. п.

Марії з Луцьких Левицької

буде відправлена

у вівторок, 16-го вересня 1986 р., о 8-ій годині ранку
у церкві Христа Царя у Філядельфії, Па.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

У пам'ять Покійної складаємо пожертву 50.00 долярів на Гарвардський Проєкт для відзначення 1000-ліття Християнства України.

Мґр Олександер ЛУЦЬКИЙ, брат
Зоряна ЛУЦЬКА, сестрінка у Філядельфії

В ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
СЕСТРИ і ТІТКИ

бл. п.

СОНІ СЕМОНЮК

в неділю, 14-го вересня 1986 р.

відправиться

СЛУЖБА БОЖА

в українській католицькій церкві у Вест Айсліп, Лонґ Айленд, Н. Й.

Просимо Рідню і Знайомих в цей день про молитви за спокій душі Покійної.

ІРЕНА — сестра
МАРУСЯ — сестрінка

19-го травня 1986 року

проминула перша сумна річниця відходу у Вічність

по тяжкій недузі нашої Найдорожчої

МАМИ, БАБЦІ, СЕСТРИ

бл. п.

Антоніни Іваненко з дому Галущенко

Похована в м. Чикаґо.

Залишилися у великім смутку ближча Родина в Америці і дальша в Україні.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

РОДИНА

Державний Центр
Української Народної Республіки в Екзилі

з глибоким смутком повідомляє все українське громадянство, що 4-го вересня 1986 р. відійшов у Вічність

св. п. проф.

АВГУСТИН ШТЕФАН

недавній заступник голови уряду УНР в Екзилі, голова Сойму Незалежної Карпатської України і керівник департаменту Шкільництва при уряді Карпатської України.

•

Близькій і дальшій Родині висловлюємо наше щире співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ДЦ УНР в Екзилі

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 29-го серпня 1986 р., несподівано відійшла від нас, наша Дорога БРАТАНИЦЯ і КУЗЕНКА

д-р дентист бл. п.

ТАМАРА ІРЕНА ХОМА

дочка бл. п. Осипа „Боксера" і бл. п. Дзідри
нар. 5-го серпня 1955 р. в New Milford, Conn.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в Ню Йорку, 2-го і 3-го вересня 1986 р. Тлінні останки бл. п. Тамари перевезені 4 вересня з похоронного заведення Walter C. B. Cooke **і спочили на кладовищі** Mount Hope

У глибокому смутку:

стрийко — ПЛЯТОН з дружиною ГАЛИНОЮ
тета — ЛЮБА МЕЛЬНИК з мужем РОМАНОМ
кузенка — ЛІДУСЯ ХОМА
кузени —
ІГОР ХОМА з родиною
ЯРКО МЕЛЬНИК, з родиною
РОМАН
АДРІЯН з дружиною
Родина бл. п. Дзідри

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

пів академіка Веліхова — академік Валерій Легасов. Він був головним речником симпозіюму, з надзвичайно доброю підготовою і розпрацьованою методою засекречення багатьох справ чорнобильської трагедії.

В перший день конференції Легасов говорив безперервно майже вісім годин. Його виступ відзначався зарозумілістю, арогантністю, цинізмом і російськими шовіністично-колоніяльними позиціями. На відкритті симпозіюму він сказав: „Чорнобильська аварія стала бідою для наших громадян. Вона принесла величезні матеріяльні і моральні втрати. Вона деформувала існуючу господарську і наукову діяльність багатьох підприємств і організацій. Вона викликала необхідність працювати в складних радіяційних обставинах. А в світовому суспільстві та аварія загострила дискусію відносно нашої готовости і дальше використовувати ядерну енергію".

У вечірніх годинах у понеділок, 25-го серпня, кількасот журналістів вщерть заповнили пресову залю МАҐАТЕ під час пресконференції.

За президіяльним столом представники СССР (а не України) В. Легасов, д-р медичних наук Л. Ільїн, проф. О. Хлестов, а дальше голова конференції д-р Р. Рометш, генеральний секретар МАҐАТЕ, д-р Блін, директор атомної безпеки, д-р М. Розен і директор інформації МАҐАТЕ Я. Йоша.

Третьому з черги було надане слово українському представникові. Він питав В. Легасова: „Дві республіки, члени ОН і цієї агенції МАҐАТЕ Україна і Білорусь найбільше потерпіли від чорнобильської катастрофи. Як це так, що тут взагалі немає представника Білорусі. Україна заступлена лише двома особами, а СССР аж 31. Чому Україні не дано змоги говорити у своєму власному імені про Чорнобиль і чому в її імені говорять представники СССР?"

Незвичайне питання не технічного характеру захвилювало і членами президії і сотнями журналістів.

Легасов зупинився на хвилину, щоб до кінця вислухати переклад питання на російську мову, підвів голову догори, обвів очима цілу залю і тоді зупинив погляд на кореспонденті „Смолоскипа" і відповів:

„Не лише Україна і Білорусія постраждали від чорнобильської аварії, але й Російська федерація. Ми це не дослідили, котра з республік найбільше постраждала. Ви запитуєте про заступництво на цій конференції України. І я вам скажу: так, Україна заступлена двома представниками, але важливість і вклад праці академіка Української академії наук Трефілова, більша ніж десятьох інших осіб, які могли б входити в склад делегації". Він зупинився на хвилину, іронічно підсміхнувся і з притиском і цинізмом закінчив: „Як ви можете питати мене про Білорусію, чому її представників тут немає? Яке я маю право встрявати в суверенні права цієї республіки?"

Під час окремих розмов, деякі делегати запитували про українську громаду в Америці й Канаді, про українські газети („Ви, що український журналіст? Невже у вас є українські газети?"), школи, церкви, (люди старшої генерації), організації.

— Ну, а коли це все сталося, як ваша громада — українці, білоруси, литовці реагували? Що робили? — раз було поставлено українському представникові таке питання.

— У нас було велике розчарування поведінкою совєтської влади, — була відповідь. — Хотіли допомогти всі дослівно чим могли — продуктами, порошкованим молоком, одягом, всім... Писали до посольств СССР у Вашінгтоні й Оттаві, писали до американського Уряду, до ООН, до Міжнародного Червоного Хреста. І, на жаль, відповідь була одна: совєтський уряд відмовляється допомогу прийняти. А комуністична Польща, менше загрожена, а допомогу від американських поляків прийняла. У хвилини народнього нещастя, треба забути про політичні різниці, слід забути про те, що нас ділить, а допомогти один одному, як брат братові. Сталося інакше. Уряд ваш негуманний, нелюдяний, жорстокий, не дбає про народ..."

Така відповідь загострювала дискусію, але ніхто з совєтських представників, з ким була про це мова, не знав про відмову прийняти допомогу, дивувався і ніхто не оправдував у цьому відношенні режиму.

Це питання обговорювали експерти за закритими дверима цілий день у вівторок, 26-го серпня. В основному мова була про хворобу смертельного рака від радіяції. Про інші хвороби — генетичні дефекти, деформацію новонароджених, ненормальність у репродуктивних органах — мови не було.

Між совєтськими і західніми експертами є великі розходження щодо калькуляції і проєкції на майбутнє. Речниками у справі ракової смертности були д-р М. Розен і д-р Д Бенесон. Совєтські вчені радше на цю тему публічно говорити не хотіли. Д-р Розен запропонував таку формулу: якщо 75 мільйонів населення зараженої радіяцією частини СССР одержить кожний по 3,3 ремса радіяції, то в наступних 70 роках (довжина віку людини) від чорнобильської радіяції помре на хворобу рака 24,750 осіб. Згідно з калькуляцією інших вчених, застосовуючи іншу методу, це число виноситиме — 39,000. Ані в одній, ані в другій методі калькуляції не враховано, що в радіюсі 100 км. від чорнобильської АЕС кожна людина одержала від зовнішньої і внутрішньої радіяції (заражені продукти) більше як 3,3 ремса. Отже смертність населення у цьому радіюсі може бути багато вища.

ВИПРАЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У статті Я. Татомира „Допоможім завершити велике діло" з 28-го серпня, трапилася друкарська помилка: Замість... „підсовєтського періоду історії українського народу", надруковано „підсовєтського народу". — Ред.

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на **ПАТРІЯРШИЙ ФОНД** зложили:

YI-86

по 1,000.00 дол. — д-р Леонід і Ірена Рудницькі; Люба Палашевська — на Український Католицький Університет в Римі з нагоди вічних обітів у манастирі „Студіоні" біля Риму брата Александра Кіляра, сина Галини і бл. п. інж. Володимира Кіляра;
250.00 дол. — Мирон Бучак;
209.50 дол. — о. Я. Мончак — звернений гонорар;
по 100.00 дол. — Марійська Дружина ім. Непорочного Зачаття в Ню Йорку (у пам'ять довголітнього голови бл. п. Олександри Куницької), Евдокія Мартинів (у пам'ять мужа бл. п. Івана у 9-ту річницю смерти), інж. Ярослав Гладкий, Стефанія Драйер;
по 50.00 дол. — Лідія Одежинська (у пам'ять Батьків бл. п. Андрія і Анастазії Рубчак і брата Михайла), Теодор Федишин, Іван Бродило;
30.00 дол. — Ярослав Ґелета;
по 25.00 дол. — Андрій Бук, Михайло й Анна Куриляк (замість квітів на могилу бл. п. Анастазії Біловус);
10.00 дол. — Іван Ґумовський.

На радіопрограму „Голос Української Діяспори" зложили:

30.00 дол. — д-р Зенон і Володимира Гіль (замість квітів на могилу бл. п. Наталії з Орловських Алексевич);
10.00 дол. — Андрій Бук.

На Дім Студитів в Римі зложили у пам'ять бл. п. інж. Василя Кострубяка:

25.00 дол. — Михайло й Анна Куриляк;
20.00 дол. — Володимир Винницький.

Листи чч. 0021, 0022, 0023 і 0024 — Коляда на Патріярший Фонд в Аллентавн, Па., Істон, Па. і Бетлегем Па. — переслав Дмитро Хорват.

Аллентавн, Па. — колядував Дмитро Хорват (листи чч. 0023 і 0024), зложили:

50.00 дол. — Дмитро і Марія Хорват;
по 25.00 дол. — Ярослав Хорват, Богдан Хорват, Александер і Стефанія Білинські, Петро Сукіна (Реал Естате), Стефан Когут (погребне заведення);
по 20.00 дол. — Іван і Евгенія Пиріг, Ірина Клисяк, Ярослав Кіндрачук;
по 15.00 дол. — Джек Ґрауль, д-р Джон Мунчак;
по 10.00 дол. — Іван Стасів, Антін Мурин, Пекарня „Іджіпт Стар", Михайло Путько, Михайло Іванів, Іван Чаплинський, Дмитро Ґудз, Стефан Петровський, Теодор Шумило, „Райхенбахер енд Сон", Андрій і Осипа Проць, Симон і Анна Кадінґо, Петро Гомка, д-р Альберт і Оксана Кіпи, Стефан Муха, о. Теодор Данусяр, Микола Проць, Степан Голод, „Брувер Антліт", Роберт Турко, Володимир Вербовський, о. Василь Чекалюк, Михайло Ґолець, Григорій Ґолець;
по 5.00 дол. — Іван Ганич, Іван Старейкий, Теодор Музичка, Михайло Безецький, Анна Пукшин, Стефан Кацапир, Роман Олещук, „Кефінс Фармаси", „Севен Стріт Делі", Іван Кохан, Анна Вокрин, Іван Козак;
3.00 дол. — Євгенія Морковчук.

Істон, Па. — колядувала Катерина Когут (листа ч. 0021), зложили:

20.00 дол. — Петро й Ірена Залиби;
11.00 дол. — Катерина Когут;
по 10.00 дол. — о. Іван Сенів, Анна Крамар, Джозефіне Коури, Стефан Когут, Ірена Мосяс, Михайло Труш, Винницькі, о. монс Константин Бердар, Микола Дубнюк, Петро Шмаґала;
по 5.00 дол. — Анна Гентіш, Андрій Ґелетканич, К. Ґуґель, Марія Трусь, Ольга Мондяк, Марія Френт, Григорій Яремчук, Стефан і Марія Колодруб, Ольга Куцинда, Мирон Сорока, Софія Ковалик, Олекса і Стефанія Трусь;
3.00 дол. — Анна Трусь;
по 2.00 дл. — Василь Боднарський, Наталія Баранчик;
по 1.00 дол. — Іван Любоски, Анна Савчук.

Бетлегем, Па. — колядував Василь Кацапир (листа ч. 0022), зложили:

10.00 дол. — Т. Савчук;
по 5.00 дол. — Анна Гарас, Євген Михайлів, Юрій Цегельський, Ігнат Балазюк, Рибак, Василь Хоман, Катерина Вайтгед, Григорій Гаркі, Володимир Меньо, Анна Дієгл, Михайло Онеский, Ярко Цегельський, Володимир Загводський, Василь Кацапир;
по 3.00 дол. — Іван Явний, Василь Паращак;
1.00 дол. — Михайло Кітіук.

Листа ч. 2016 — переслав Степан Ковалівський з Асторії, Н. Й., зложили:

100.00 дол. — Степан Ковалівський (в пам'ять дружини Анни в першу річницю смерти);
100.00 дол. — Андрій і Софія Бочневич.

Збірка в Баффало, Н. Й. — перша листа на 1986 р. — зібрав і переслав Василь Макух.

50.00 дол. — зложив д-р Семен Дорощак.

В пам'ять бл. п. Стефана Хомина, зложили:

20.00 дол. — Оксана Бережницька;
по 10.00 дол. — Йосиф і Франя Беднарські, Ярослав і Ангелина Слободинські.

В пам'ять бл. п. Тетяни Блендоногої, зложили:

по 25.00 дол. — Мирон і Марія Мандзій, Михайло і Текля Мандзій;
по 20.00 дол. — Оксана Бережницька, Неля Бебак і Олена Мікляр, Роман і Люба Цьопки, Любомир і Софія Головаті;
по 10.00 дол. — Іван і Марія Горбачуки, Володимир і Рута Левицькі, Гілярій і Антонія Паращії.

В пам'ять бл. п. Гілярія Паращія зложили:

по 10.00 дол. — Йосиф Беднарський, Михайло і Надія Блендоногі, Данило Райца, Мирослава Райца, Олена Хомин.

Листа ч. 1804 — збірка в Нюарку, Н. Дж. — зібрав і переслав Василь Гнатів,
в пам'ять бл. п. інж. Віктора Яворського, зложили:

по 25.00 дол. — Патріярхальне Т-во в Нюарку, Федір Луцишин, Василь Гнатів;
30.00 дол. — зложила Александра Яськів (15.00 дол. в пам'ять бл. п. інж. Романа Загайкевича, 15.00 дол. у пам'ять бл. п. Всеволода Будного).

Листи чч. 0038 А і 0100 — збірка замість квітів на могилу бл. п. Наталії з Орловських Алексевич у Філядельфії, Па.

Листа ч. 0038 А — зложили:

по 100.00 дол. — д-р Тетяна і Зенон Цісик, Василь і Олена Ощипко;
50.00 дол. — Адріян і Христина Салук;
по 25.00 дол. — інж. Юліян і Олена Головчак, Володимир і Теодозія Бриковичі, інж. Олександер і Софія Вонторські, Оксана Поритко, Родина Ковалишинів, Богдан і Франциска Катамай, Катерина і Віра Пак, д-р Дарія Химич, Григорій і Анна Олійники, Іван і Софія Дзіндзюри, інж. Богдан і Христина Турченюки, Михайло й Анна Куриляки, д-р Богдан і Ольга Саси, інж. Роман Вергун (Рочестер), Марта Ощипко, Таня Цісик;
по 20.00 дол. — Олена Кульчицька, Іван і Анна Квіки, Мирон і Марія Масюки, Теодор і Марія Флюнт, інж. Ігор і Любов Пак, Іван Кантор (на радіопрограму „Голос Української Діяспори");
по 15.00 дол. — Петро Ґенґало, Нестор і Анна Сум, І. Колінко;
по 10.00 дол. — Володимир і Анна Мелько, Володимир і Катруся Березяк, Андрій і Евгенія Товт, Ярослава Федьків, Михайло і Ірина Ковальчин, Ольга Бойсичук, д-р Володимир і Марія Бачинські.

Листа ч. 0100 А — зложили:

по 25.00 дол. — д-р Романа Навроцька, д-р Дмитро і Дарія Кострубяк, д-р Андрій і Лідія Лемішки, Тарас і Стефанія Гарас, Ірина Грушкевич;
по 20.00 дол. — д-р Лев і Ірена Кушнір, Ірена Новоженюк;
по 10.00 дол. — Ірина Юрчак, Йоан і Стефанія Ракочі.

Збірка Українського Патріярхального Товариства, Відділ в Рочестері, Н. Й., зложили:

1,000.00 дол. — Ярослав і Женя Кужіль;
250.00 дол. — Марія Холевчук.

По бл. п. Володимирові Біловусові, зложили:

1,000.00 дол. — Юрій і Ірина Біловус;
по 500.00 дол. — Стефан Біловус, Ольга Косаревич, Ярослав і Анна Біловус;
по 50.00 дол. — Михайло і Галина Стеґури, Дейвид і Марія Сперано, Ярослав Почапський, Ґері і Петруся Аллен, Стівен і Тереса Біловус;
30.00 дол. — Ґабріелла Кравчук;
по 25.00 дол. — Володимир Богонович, Марко й Ольга Лонкевич, Михайло й Ольга Малинівські, Андрій Яріш, Іван і Наталія Олексин, Михайло і Марія Сеньків, Мері і Джан Кмита, Александер і Мілдред Пастерик;
по 20.00 дол. — Наталія Ґуран, Роман Куціль, Мирон Масловський, Роберт і Марґарет Перано;
по 15.00 дол. — Гелен Бекевіч, Мері Туруз;
по 10.00 дол. — Ярослав Матковський, Марія Залітач, Орест Гафткович, Мирон Тицький, Любомир Білик;
5.00 дол. — Володимир Приймак.

Листа ч. 1832 а, б, в, г — Коляда Українського Патріяхального Товарисва, Відділ у Балтимор, Мд. — переслав Петро Войтович.

Листа ч. 1832-а, з колядою ходили: Василь Корж, Семен Михайлишин, Евген Снігура, Андрій Чорний і Остап Стельмах, зложили:

по 50.00 дол. — д-р Омелян Дерій, д-р Андрій і Лідія Лемішка;
по 25.00 дол. — Василь і Ольга Корж, Степан Поперечний, Теофіль і Марія Попович;
по 20.00 дол. — Василь і Марія Будько, Василь і Оксана Палійчук, Остап Садовий, Богдан і Богданна Саламаха, Василь і Стефа Татчин;
по 15.00 дол. — Марія Мулькевич, Володимир і Ольга Сушко;
по 10.00 дол. — Михайло й Орися Вацлавів, Софрон і Ірена Ганкевич, Леся Затварницька Наталка Кулинич, Анна Поліщук, Іван і Марія Радь, Михайло Ремський, Володимир і Марія Стельмах, Ярослав і Ірена Сушко, Степан Хай, Дора Хариш, Степан і Оксана Чорний, Евгенія Чорняк, Микола Яремко, Дмитро Тимюк;
по 5.00 дол. — Вільчинський, Роман Вітенко, Марія Гадзаман, Степан і Софія Купчик, Андрій Лихолат, Ярослав і Лідія Шавяк;
3.00 дол. — Володимир Лукаш.

Листа ч. 1832-б, зложили:

25.00 дол. — Іван і Таїса Корж.

Листа ч. 1832-в — з Колядою ходили: Василь Корж, Семен Михайлишин, Евген Снігура, Остап Стельмах і Андрій Чорний, зложили:

45.00 дол. — Франя Турик;
по 30.00 дол. — д-р Дмитро і Дарія Кострубяк, д-р Микола і Слава Ласійчук;
по 20.00 дол. — Семен і Софія Михайлишин, Евген і Валя Снігура, Остап і Анна Стельмах, Анна Тимюк Корж;
по 15.00 дол. — Андрій і Анна Чорний, Василь Охота, Олександер Ратич;
по 10.00 дол. — Клим і Іванна Бабяк, Роман і Оля Ганас, Михайло і Маруся Захарків, Рая Зелинська, Єва і Михайло Кравчик, Степан і Стефа Поліщук, Ганна Самутин, Ярослав Сливка, Люся Хай, Тарас і Таня Хархаліс, Ярослав Ханенко, Богдан і Дзюня Чапельський;
5.00 дол. — Олександер Ганас.

Листа ч. 1832-г — з Колядою ходили: Олег Бендюк, Лариса Бендюк, Петро Войтович і Уляна Коропецька, зложили:

25.00 дол. — Петро і Володимира Войтович;
по 20.00 дол. — Олег і Ніла Бендюк, Микола й Оксана Коропецький, Михайло Стельмащук;
по 10.00 дол. — Ярослава Бедюк, Любомир і Даруся Блашків, Осип і Надя Зінкевич, Петро і Єва Зозуляк, Богдан і Галина Мацук, Петро і Галина Мудрий, Ярослава Совган;
по 5.00 — Володимир і Анна Блашків, Богдан і Надя Войтович, Іван і Анна Грицківський, Ілля і Ольга Заронь, Ірена Зозуляк, Маруся Зозуляк, Теодор і Параня Кузьмів, Богдан і Розалія Ласюк, Орест Ласюк, Михайло і Марія Хома, Адам і Анна Ціздин;
4.00 дол. — Петро й Анна Свистун;
1.50 дол. — Єлисавета Маляр;
1.00 дол. — Анна Шиманська.

Листа ч. 0030 А — збірка в Ст. Петерсбурґ, Фльорида — зібрала і переслала Юлія Вертопорох, зложили:

по 50.00 дол. — Юлія Вертипорох, Богдан і Галина Волошинович, Теодозій Шлапак, Степан Данкай, В. Я. Черевко, Осип і Анастазія Біловус, Володимир Павлишин, Федір О. і Марґарета Кулицькі, Юлія Вертипорох (замість квітів на могилу бл. п. Марії Гарматій);
40.00 дол. — Ольга Лісс;
30.00 дол. — Богдан Головід;
по 25.00 дол. — Мирон Залінський, д-р О. Є. Филипович, Іван Когут, д-р Роман і Наталія Кравчук;
по 20.00 дол. — Зенон і Евгенія Федевич, Йосиф і Евгенія Королайза, Роман і Стефа Цегельські, Василь і Ольга Хадай, Андру і Марія Мартін, Осипа Мазуркевич;
15.00 дол. — Антоніна Мазуркевич;
по 10.00 дол. — Анна Голман, Богдан Сальчаник, Микола Задойний, Грегор і Ірена Пеленичка, Гліб і Анна Лещінські, Іван Рудковський, Евгенія Горбова;
5.00 дол. — Марія Медвід.

Збірка Товариства Українців в Атланта, Джорджія, в честь п-ва д-ра Мирона і Люби Кучмак, за їх довголітню працю в Українській Громаді в Джорджії, зложили:

100.00 дол. — д-р Мирон і Люба Кучмак;
50.00 дол. — Рассел і Беверли Савчук;
25.00 дол. — Бонніє М. Келлер;
по 20.00 дол. — Лариса Темпле, Орися Фішер, Юрій і Джералдіне Гайдук.

Спростування:

У списку жертводавців IV-86:

Листа ч. 1947 — збірка в ДоббсФерри, Н. Й. має бути:

25.00 дол. — Роман і Оксана Чавс (а не Гавс);
20.00 дол. — Іван і Галина Виджак (а не Калина).

У списку жертводавців V-86

25.00 дол. — інж. Станислав Берегулька — в пам'ять бл. п. мґра Іллі Городецького (не було подано).

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім вельмишановним жертводавцям і збірщикам.

Датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку : IRS No. 23-74380645.

Всі чеки просимо виписувати на

St. Sophia Religious Association
— Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd., Philadelphia, PA. 19117

Нагробок на могилі письменниці М. Струтинської

Перед двома роками, 6-го травня 1984 року, померла у Філядельфії письменниця Марія Струтинська. Народжена 9-го вересня 1897 року в сім'ї українського священика Василя Навроцького, вона вже від наймолодших років виявила зацікавлення літературою і журналістикою, як і громадською культурною роботою. Закінчила педагогічний інститут у Львові, потім ще студіювала літературу у Львівському Тайному Університеті та почала учительську кар'єру. Зацікавлення літературною роботою зв'язали її з українськими виданнями у Львові, а в 1937 році вона стала редактором місячника „Українка".

У воєнний період Марія Струтинська була редактором єдиного в той час репрезентативного літературного місячника „Наші дні". Крім журналістичної праці вона проявила себе і в письменницькій діяльності; вона є автором репортажної повісти „Буря над Львовом", що вийшла друком у Львові в 1944 році під її літературним псевдонімом В. Марська, як і збірки оповідань „Помилка доктора Варецького", повісти „Молодий сад" і цілої низки оповідань, друкованих у різних літературних виданнях. Марія Струтинська написала і два сценічні твори, один з них був виставлений на сцені, як і підготовила спогади під назвою „З воєнних років". Вона була замужня за відомим журналістом і політичним діячем, колишнім послом до польського сойму від партії УНДО д-ром Михайлом Струтинським, який був заарештований совєтською владою й потім убитий большевиками в червні 1941 року в тюрмі у Львові.

Марія Струтинська проявила діяльність і на еміграції. Вона була літературним редактором мистецького журналу „Нотатки з мистецтва" і співпрацювала з українськими газетама й виданнями в Америці. У Львові була членом Товариства Українських Письменників і Журналістів. На еміґрації була членом-засновником Об'єднання Українських Письменників „Слово" та довгі роки активно працювала у президії цього Об'єднання, виконуючи функції голови Контрольної комісії; була теж членом Об'єднання Українських Журналістів. Померла М. Струтинська на еміґрації без ближчої родини і була похована на українському цвинтарі у Факс Чейсі, у Філядельфії.

Президія „Слова" постановила упорядкувати могилу письменниці і поставити на ній нагробок. З цим завданням звертається до нашої громади за допомогою. Хто пам'ятає Марію Струтинську та знайомий з її літературною працею, напевно захоче скласти свій дар на побудову нагробка на її могилі.

Вплати на цю ціль можна переслати на банкове конто „Слова" ч. 3727 у касі „Самопомочі" в Ню Йорку при Другій авеню ч. 108, або на адресу фінансового секретаря „Слова" Уляни Любович на адресу: 121 St. Mark's pl., New York, N.Y. 10009.

Н. Н.

НЕ 800,000, А 80,000 ДОЛ.

В інтер'ю, яке перевела ред. О. Кузьмович з о. Г. Подгурцем і д-ром І. Масником поміщеному у „Свободі" (ч. 165 з п'ятниці, 29-го серпня ц.р.), трапилася помилка у сумі збірки на будівельний фонд. Ця збірка принесла 80,000 дол., а не 800,000 дол. — Ред.

Дочка...

(Закінчення зі стор. 2)

Незабаром в пресі замиготіли назви таборів: Собібор, Треблінка. Знайшлися свідки, які пізнали батька. Згодом з'ясувалося, що вони помилилися, але камінь було кинуто.

„До того часу я не знала про голокост в Европі. В школі цього не вивчали, лише історію ЗСА. Я почала вникати в історію Німеччини сама. Мене пройняв холодний піт. Боже мій! Було знищено в концентраційних таборах 20 мільйонів мирних громадян. Жидів і циганів — геть-чисто всіх. Мене болить за всіх. Я ж мати. Як я можу не плакати за всіх, кого вбили, кого посилали вмирати на війну?"

Батько казав їй, що він був червоноармійцем, потрапив до полону, потім був на каторзі.

„Він дуже сильна людина, якщо пройшов через це. Якби він не знав, що він не є вбивця, він не зніс би цього. Він би отруївся".

Коли газета заговорила про те, що Джан — кат, Еді мусів залишити посаду формана і він почав крамарювати солодощами. 14 годин праці щоденно. А потім розмови з адвокатами, репортерами, листування з прокуратурою, пошуки свідків оборони. А рахунки течуть, як річка.

Родина заплатила за справу батька 75,000 долярів. У них, мабуть відберуть авто через те, що вони запізнились розрахуватися.

Що вона думала, ідучи до Ізраїля?

„Я не боялася. Ця країна відібрала у мене батька".

— А ви не боїтесь, що ця країна може ще і повісити вашого батька? — спитав Цві.

— Іноді я думаю про це, — відповіла Ірина.

„Ізраїль, мабуть, не може признатися, що заарештував не ту людину, але Ізраїль не та країна, яка повісить невинного".

На летовищі Льод страхіття постихали. Люди ставились до їх родини тепло. Знали, хто вони є, але ніхто не сказав їм жадного злого слова. „Є суд — він вирішить".

(переклад Я.С.)